

ISIS ENA I YÀMIPA

i Émuktsa dayè ajkò kùek

AMIÀ CHÖK

Parl America rö bıl i wökirpa tso' e' a  n bua' ch  ie'pa kime irir e' ku k i  n bike wa  s ajk  y we: i' y r

Y jku  y ng e' w  r  Ministerio de Asuntos Globales Blu' Canad  e' bit m k ParlAmericas wa

ParlAmericas ie'pa wökirpa yö'tso wakpa rö parlamento döka 35 wakpa rö América del Norte, Central, Suramérica ɛnɔ Caribe wé rö ujtè bua' wömanèwèke e' mika irir parlamento wà sawèke ká i kuaki e'.

ParlAmericas ɔñies rö i ujté pèkeka parlamentaria e' kìmèke i kanè wa Ley yawó ie, blu' (poder ejecutivo) e' kanè shköuk, ujté wès i pàtorke e' mâwɔ ɔs i ñalé shkö bua'ë, e' kë ɔ i tɔ tö kòs se' sérke éjkè, kë rö yì mèkeɔt yès.

ParlAmericas ɔñies rö i ujté pèkeka parlamentaria e' kìmèke i kanè wa Ley yawó ie, blu' (poder ejecutivo) e' kanè shköuk, ujté wès i pàtorke e' mâwɔ ɔs i ñalé shkö bua'ë, e' kë ɔ i tɔ tö kòs se' sérke éjkè, kë rö yì mèkeɔt yès.

Parl Americas Internacional e' wé tɛr Ottawa, Canadá.

ISIS ENA I

YÁMIPA

iÉmuktsa dayè ajkö kuék

Yi rö i yö': Gina Sibaja Quesada **ena** Jeannette Soto Segura

Iwanyawök: Fiorella Artadi

Idiököl: Eynar Becerra

ISBN: 978-9968-35-031-0

Kabasawè a, **ISIS** inùke dúk , dayë kuë, nìmà, nài'tali ena íyiwakla taî e' ta.

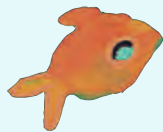
Kámîë, dayë bulár oló tsë'na dúk dayë ajkõmî ta coralinos tènuk tsikìrluwa...

<<¡WÉJKÈ YE' SHKÁKUÀ DAYÈ DIKÎA!>>,

i bikeitsök Isis tso' e' daléwa i tso' se' tchîuk i wa

¡FUUU, CHUC, PLUM!, ¡FUUU, CHUC, PLUM!,

dayë dulë tërke kakéjkuö mîk. I wöbla shùppée, ta kéwe i bikéitse irir e' rö tö dayë e' rö ie' sën wösuk kë mú_je' manêupa yës.

Bērēr ékê ṯ, e' wōulàwō ñǎlé ḵ, Carlos rō Isis s̱wē ṯ irir ṯ ie' wēng me' ie.

— ¡HEY, ISIS! ¿WÈS BE' RÉ?

— Yö tele ǎ i s̱wè ṯ tö dayë kirírke ṯ dúk tso' s̱wî ie.

— ¿Wès? ¡Éma ká ét étökicha ye' tsàtchëa dayë tömìk e' ta yö nìmà sù iös!, pàke Seidy rō.

KÁ BIKÉITSÈ WA, ISIS ÌÛTE:

— Ye' wöke rō i pàke tö m̱ik ie' bák duládula ṯ ie' bák tsàtchök s̱wǎ' tērüle ṯ irir wàsō yètsarō, só ǎng meros shkákêë. Ìñe ṯ iché irir tö dayë tö dàm̱wǎ mǎñênê wösuk ñǎ nìmà tso' bērer ë.

Seidy rō ìute:

— ¡Éma sō ichèmi tö i yēnuk! Ká ét ṯ swōulàuk rō i pàka' tö wakpa tso' kǎñèblök Ley yawök dayë tsátcho.

Ie' shtirîng kápake tsök,

DIEGO I TSÎRLAËT, E' E' SKÉMI.

Clara túnemj ie' sák. Mík ie' rö i kué_ia, tã ie' e' ajkáché_ia i wöshà, tã ujtö kã ajkáché wa, iché irir_ig tö be' kiene_ i yàmj tã e' wà rö tö iyi bua' bua' ése pàkarke.

Taî se' e' tchîne tso' dayë kuëk, Isis rö i yàmipa wökie shkök kakéjkuö mîk i kîsauk tö ì wamblërke. Ñalà kî tã ie'pa rö sëlë kué tã ichèkerak irir tã kè ie'pa én a jàne ì tchöke

— ¿Ye' wa i tsërule tö e' wërmî nîmà wa i diké tã bö' rukue, jùte sëlë rö i ujtö éng wa.

— ¿Is irir?, ichàke Diego rö tchîne wa, i bikéitsök tö nîmà wak bërie wak sulüë.

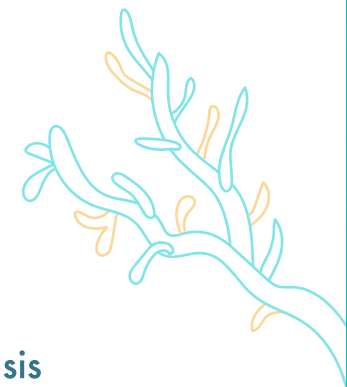
— **KÄWÖTA BALLENA TÄ UJTÖK**, sérke dayë a, jîsùmã i kî ujchen i wa aîshet!. Ês sële e' ché skémîne i töes shkèwa éngë, e' daléwa Isis éng i yàmipa rö i sawè shkök kâl sholô e' kî.

— **IS I WËR TÖ SE' MÏ UJTÖK NÏMÀPA ÉJKË TÄ**, Seidy rö iché.

— Êrë ¿wès sö i kuèwamî?, ichàke Carlos rö.

— Sö ichàkèmj tchörö di' ajkö kî, Diego én a jàng chè.

— ¡Aû, aû! ¡Bua' irir tö se' mî' kanò yulök shkó ie ujtök ballena tã!, Isis ànéuka.

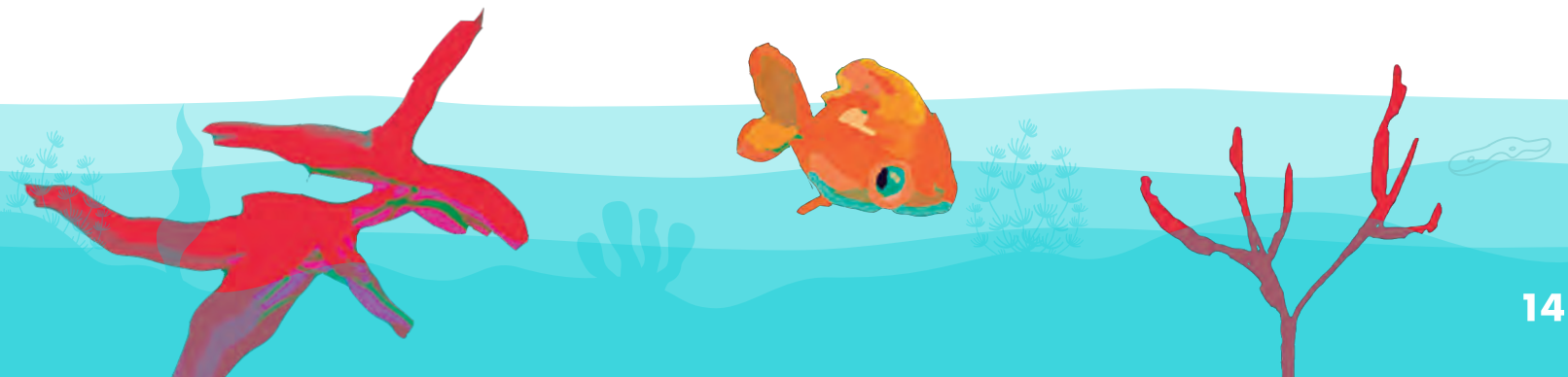
M̄ik i m̄itche k̄anò yulök t̄a, irir urrì k̄uèwa wé t̄er énūk k̄á s̄ésè a, ñalà ajkò a

— **HEEEY, ¿WÈKÈKA A' MICHÔ BÉT BÉT?**

— M̄ishka ballena yulök ichàke t̄ò wès dayè a ñimà diké r̄ö bö' rukue tso' e' d
öka, iché Isis r̄ö.

— ¡Ahhhh! I tso'rak ñimà ñamù ujte p̄àkòk...sò i sawè t̄a irie dayè t̄ò katèke
irir, iché urrì r̄ö k̄è yík k̄árlukeka.

— **¡NAMÙ YÖNÂNA NIMÀ IE!**

M̄ik i dérak di' ajkö, Seidy wake' ujtáku n̄imà t̄a yēs̄yēs è. Êrè, i dém̄idi' ajkòm̄ik t̄a ie' àng ichàkòk:

— **¡N̄IMÀ N̄AMÙ! ; BE' RÓU ÌËKA! ;SA' UJTÁKU BE' T̄A!**

Kè irir ajkö yâwè. Élkèla t̄a, n̄imà dó wër, t̄a n̄amù kè w̄a ì t̄a. Sö i sawè t̄a i wöbuts̄aka bö' rukue ie, iè' pàie i p̄ík a datsi' tak wa t̄a ie'pa e' ùke di' dik̄a.

— ¿Wè ì re? Ichàke n̄imà rö élke ulùne shù. ¿ì e a' ye' ichàke?

E' kuèki Clara rö ichàke e' wà rö tö i tso' dayè tòm̄ik e' katök.

— **YE' AÛ WÈS DAYÈ TÒM̄IK! ÌÛTE N̄IMÀ RÖ, ULÙNÈWA.**

— Êrè, ¿ì kuèk a' tso' ichök tö n̄imà n̄amù rö i katéwa séjka en̄a irir dayè tö e' alôyelur?, ichàke Carlos rö.

Tchîngw̄a, n̄imà e' mé ìúk. Uköki t̄a i saw̄a' bléw̄a, irir alátsitsi wèpa alákölpa:

— Aû kè ye' én a ìàne tö wès ì re, wösuk wès ye' réka ìe. Ká ét t̄a ye' dûr ye' ù a, ye' n̄imà wé a t̄a bét yö i tsé t̄a ye' yàm̄ipa wé ye' ajkònèke e' tso' ichök tö kè ie'pa a ye' sèrpa ìa. E' díwö, ie'pa rö ye' mèt̄ dayè a e' kuèki ye' réka ìe. E' sù i tchá ye' yàm̄ipa t̄a. Êrè ye' k̄i i kiàng tö ie'pa mú én a ìàna tö kè se' rö i tön̄u katèku. ¡Aû kè ye' én a ìàne tö yì rö e' ché e' wà rö tö irir káche!

Alátsitsipa aëngka taî i wöblàng e' wamblök nìmà nãmù ta kuëki iri e' pàsine kiene ie'pa a, êrè ta kë ie' a én jànga tö ì kuëk dayë tso' tö i kirírke.

ISIS E' CHÉ SHKÖK TCHÖRÖ KANÒ ÂR E' I YÀMIPA TA, TARËIPA, RÖ ICHÉ E' TSÚKKA IÑA SHKÖK BALLENA YULÖK.

— jKë ye' én a jànga tö wé ballena sérke! jÉtökicha ie'pa rö i yë e' wöulàwə wé a!, Diego rö iché. Uköki i pàke irir tö wé shkèke, mapa diököl yawök tsa' ki.

— Ye' e' tsàkat di' ajkö ki- Carlos rö iché, wé sawânqwa, e' wà rö tö ké ie' wöular kuök --Ìsùmə ye' ujtömi kayö ta.

— Bua' irir -isis rö iché j-Saëüë! Míshka ballena yulök kám ká tsérwa e' yök.

— Ie'pa e' tséka wa kàl wölöm mırak, ák ɛnə tsa'kicha dö ie'pa káwöta di' iklo máukkwa

Dayë shùatche, ṯa ie'pa àṉa ballena ichàkòk. Kàl wa irir úkyëne méka eṉa, ák wa, dayë ḵi i shùburke âr. Êjkë ṯa i wëṉane -ñâwi wójköt.

— ¿Ì KUẼK TAÏ ÍYI TÏNAKA?, ICHÀKÉ.

— Sa' ḵi i kiàna ujhéno, ¿i kuẼk dayë ajkò tso' sià?, ichàke Isis rö.

— Ṯa ì wëna ṉimà namù sià e' wòki eṉa i yàm̱ipa?, ichàke Diego rö.

— Hmmpppp, ichàkinga bua'ë, j̱ute ballena rö.

E' wà rö ṯo ie'pa chkö taïë wöblàngatche ṯo ṉimà a chkö mér taïë, eṉa iskà tso' kám a i wër éköltë ḵime ie. Dayë ḵi ṯa se' ulitane a íyi tso' súno i kuaki ë, e' wa ṯa sö añi ujtè kuèmi añíjkëë. M̱ika ṉimà namù dëbitu di' i' ḵi e' ṯa e' ṯa ie'pa rö ṉimà tsítsirla ése katéalar eṉa só sérke dayë ajkómik wé rö i sën manèwèmi.

— Êrë kë ye' én a jàne...

— ¿I KUẼK DAYË AJKÖ TSO' DAWÈ IE, WÈS E' TA?, Clara rö i tötché.

— Ṉimála tso' bërbër ë e' rö i töṉu katèke, e' alöna taï rö diwö oló pàbakewa wé kiàna pulë ḵi sèno ie. E' wà rö ṯo e' wö manérke, dayë ṯo e' tso' ṉimà batámik. Dayë rö ie'pa a i ù ie ie'pa a, döm̱ine, dayë ṯo ḵime.

— ¡Ahhh! jye' a ṯa ye' én a jàna! E' rö wès i wömanewe ie?, Isis rö ichàke.

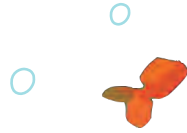
— ¡Ês irir! Ballena ànéuka. Ṉimà namù tso' ṉimà katöklor, kuèki kë i ṯa' ja taï rö dayë ṯo eṉa dayë ajkò kë a pulëpa ḵimepa ja. E' kuèki, i töṉu talana taï rö ḏiba oló klöweka wé kiárke pulë ḵi sèno.

— Ballena rö Diego wöla ḵi i sawe ṯo ie' tso' i bikéitsök. E' kuèk, irir dayë kuè kie às ie' ḵime irir i pàkewa.

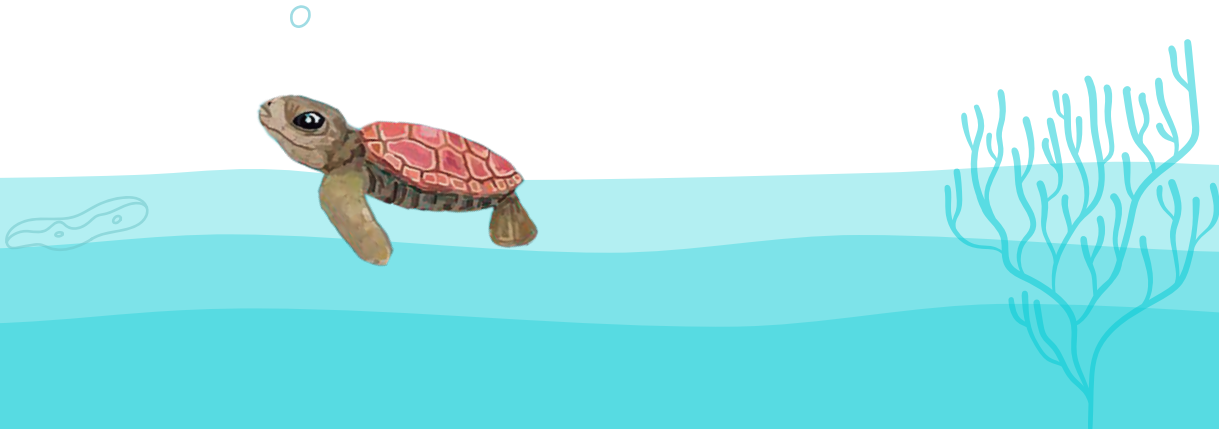
— **I WÉBLÖ SÖ**, -iché dayë kuë rö -kanò i' a séjka se' a iyi tso' súnò:
ísie rö dí' iklèke éköl rö i sᵛwèke tò wèkèka i mᵛchô, éköl rö se' wakpa e'
ajkònèke bua' ie.

Êrè ta wéjkè alê ta kè ísie a kanè yör, wès i kanè rö e' sulúrkewa.

E' sù wès a' aṅì kímuke én bua' wa, sa' aṅì kímuke ês aṅìes.

— **¡YËSYËS È!** ballena ànéuka -Séjka ta ena se' ulitane a iyi tso' sawè às
i kanèblö aṅìjkèè, e' wà rö tò wake' se' malítsule.

— **¡MIÀ!** ¡A' wa taí siwa' ujchen! ¡l' ta ye' wa i ujchènà! --Seidy ànéuka.
Ballena ena kuë e' skémj tsátchërule, tsë'na bua' i wà kime kuëk.

Diba ñárke, Clara aṅémik irir dayë siwé tsé i wö m̄ik.

E' daléwa i tso' di' i klök, alátsitsipa wëpa ena alákölpa e' àta i bikéitsök tö wès ie'pa a i kímerm̄i.

— ¡YE' I BIKÉITSE ÍES!

Se' káwöta yëjkuö batsök ká wãñe wé Coralia tso' e' ñalé ki se' a ichó ie tö íyiwak ökm̄i áie wé ká á ma' bua', ché Clara rö.

— ¡Éma! Ena aṅies i pàkök wès n̄imà namù e' manérke súrula se' wa, isùm̄a kë ie' én a jàñe, ché Diego rö.

E' kuëk, **ISIS RÖ I BIKÉITSE** tö wès i wöke rö i paka' ie' a. I tsé'na dakírkîë, iché irir tö, m̄ik se' m̄itchene, ta séjka ujtöke i yàmipa ta i wà pàkök tö ì wa i wöulàng. Aṅies ja ichök tö ballena ena kuë e' ajkáyëna diputados ena diputadas wakpa a às ie'pa kanèblö se' e' ajkönü ena dayë.

I' ra ta glátsitsi aṅi sawérak i pámiḱ éjḱé ta ie'pa én a ñàṅa tö ie'pa chólur. Diego ñéḱami kéwe i töki Seidy. Tchìṅwa, Diego ichàke:

¿Wès se' e' ùke, Isis? ¿Se' **¿SE' CHÓLUR?**

- Kè ye' én a ñàṅa! Ìute Isis rö tchîṅe shùḱa, kè irir di' ikle èwa.
- Ye' iklöwerè tö skáwöta di' iklök aṅwêka, ché Clara rö i ulà bakalíjken.
- ¡Aû! Ichéṅe Isis rö ...Di' iklèrà yö tchörö ulà bua' ie ajken.
- **¿AÛ BUA' IRIR TÖ SE' E' TSUAT ÍE?** Seidy àṅeka.

Ká ré élkê ta, ie'pa dawé balí wa. Dìba rö i báwewa kuḱi i ésiṅwa pôë. Tö ie'pa e' ché wèkèrè di' mìn i wa e' kuḱ, kakö' a di' ajkáché irir dö sháḱbös è.

- Isis, ¿be' shtirîṅa? Kè ye' a be' kímer di' i klök, Diego rö iché.
- Aû, ¡ye' rö di' i klèmi ékör!a!
- Ye' ichèmi e' tsúkat íe – Seydi i kí ché ña. Ísuma Carlos wa i ujchèṅa tö káwö tchá taí ta kè se' rökunè, kuḱi ie' mîchô e' kíme yulök.
- Aû, **¡BUA' IRIR E' SKÖK!** Isis àṅéyuka.

KALISA

— ¡Isis!, rö Clara a iché be' ulà, ye' wa i ujchen tö be' wa dayë ujté àna taì be' wöke térke e' kuëk, êrë be' káwöta se' ujtè iché e' aṅṅes. I bikéitsö tö ímḡ ballena enḡ kuë rö iché: **SÉJKA SE' RÖ BUA' SÈNO.**

Isis rö i tsé tsirîrîë. **UKÖKI ÉLKÊ TA, IÀNÉUKA:**

— ¡Be' rö iché e' yëḡ! Ye' sawâḡ yö i bikéitse tö ye' káwöta ujtè e' shúlök ékörta ye' batámik irir kanò a shökka. Êrë kë ye' ku ékörta, se' tso' en aṅṅita enḡ se' aṅṅi kímuke, móki se' römi dayë ajkö kî. ¡I yawö sö!

Isis e' che e' manèuk di' iklök ulà bua' ie ajken enḡ Clara ulà bakalíken.

Diego rö delfines tsé ta ie' e' ché ichàkòk às ie' kímuk i bitùrak.

— **DIEGO!, ANÉUKA ISIS** -Ye' rö e' èt yawèke! ímḡ a' rö bikéitse?

Bí l i wakpa e' rö i ujté klöó wès Diego i bikéis êskapë. Ie'pa e' mú ànyk séjka gñíjkëë às ie'pa őr oló kárka tsé delfines rö:

— **HEEEEEEEEEEEEEEEEEEEY, IJE SA' TSO' SE' KIMEEEEEE!**

¡lâr gñita tcháka daërë ichök tsëngre wé delifines tso' kamîe e' rö. ¡lúnérak, ¡únérak tchörö kanò o'mik.

¡Hey alátsitsi! A' ràmj chótsgie- ét delfin rö iché- Sa' rö éköltë dayë ajkönyk wakpa sawé íe tsînet, ichèrak irir tö alà kie Carlos e' rö ichàke. ¡Sa' rö be' wötsèmj tchörö ie'pa sqk!

ALÁTSITSIPA AÑÉ WÖSUK I AÑI PÀKLÖWE

○ Isis rö mjà e' ché i yàmipa, a ie'pa wàpió ie shkök íyiwak ta kápakök pulë tso' e' rö wès e' shúlök.

I tso'rak tsër èè: kukùn ta bö be' yàmipa sawèmi e' ta bö ja i pàkèmi ja kòs be' wa ujtè ujchèn éjkè dayè tsátcho ie.

Coralia a ká tawing Isis rö di' iklèke delfin i töki, mjk irir kanò sawé shkök kamî dayè ajkômik.

E' wa ta, dayè oló tsërke Isis ujté kápakök, Carlos, Deysi, Diego ena Clara, alátsitsi ikuaki, daló ta, wösuk ie' mútsa dayè ajkönuk.

¡FUUU, CHUC, PLUM!

¡FUUU, CHUC, PLUM!

info@parlamericas.org

www.parlamericas.org

ParlAmericas

